

GAZETA TRANSILVANIEI

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România și străinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci.

REDACTIA, TIPOGRAFIA SI ADMINISTRATIA: BRAȘOV, PIAȚA MARE Nr. 30. Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 coroane. Fără dus acasă pe an 20 coroane, pe 1/2 an 10 coroane, pe 1/4 an 5 coroane. Un număr 10 bani. Insetate: un şir petit 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif și învoială. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

Bătăia lui Dumnezeu

Mai bine morți, decât să lăsăm să ni se răpească limba și drepturile noastre!

Iată un nou strigăt, care se desface din mii de guri înțeleștate și insetate după adevăr și dreptate și care vine să completeze tabloul sinistru pe care ni-l înfașează patria ungară. N-au ajuns stările politice interne destrăbălate, cari au produs și produc dintr-un capăt până în celalalt al țării valuri de nemulțumire și amărăciune făcând orice viață constituțională și parlamentară iluzorie, nu ajung nenorocirile și încercările provocate de evenimente externe și interne, de dările exorbitante, de emigrările și nenorocirile catastrofale, n-au ajuns toate aceste, căci altfel atotputernicia zilei n-ar fi provocat în orbirea lor o nouă pacoste cu urmări incalculabile, pacostea produsă de nenorocita bulă „Christifideles-graeci“.

Un neam, obicinuit să rabde și să supoarte toate loviturile unui regim mașter, a făcut tot ce i-a stat în putință, ca în mod normal și pe căi legale să-și apere cea mai scumpă comoară: limba și biserica națională.

Arhierii bisericii gr. cat. române au scris rugări umile capului infalibil al bisericii catolice, implorându-i ajutorul și provocându-se la atâtea drepturi asigurate și sancționate: aceleași demersuri s-au făcut și la stăpânitorii lumestri ai țării. Au venit apoi la rând mireni bisericești amenințați și în mărețul meeting dela Alba-Iulia și în adunările înșuflețite sătmărene au dat expresiune aceluiași dorințe și postulate, arătând marea nedreptate ce li-se face prin atentatul proiectat. Au răsunit în fine glasurile fruntașilor noștri în corpurile legiuitoare. În delegațiunii și-a ridicat cuvântul inimosul delegat bucovinean Dr. Isopescu-Grecul, iar în parlamentul trunchiat de pe malul Dunării deputatul Dr. Al. Vaidavoevod, desvâlnind stările abnor-

male sub cari gem Românii din Ungaria și cari culminează în atentatul provocat prin episcopia de Hajdudorog

Și care a fost rezultatul tuturor acestor demersuri și manifestări, cari erau expresiunea cea mai fidelă a sbuciumului cumplit ce frământă sufletele celor patru milioane de Români de sub sceptrul coroanei habsburgice?!

Un răspuns în doi peri al prim-ministrului Lukács, prezentarea gendarmului în casa preotului nonagenar din Giurgiu, tărarea lui pe banca acuzaților împreună cu alți zeci de preoți și mireni, fiindcă au cutezat să ceară să fie lăsați în pace în legea lor veche și în organizația lor bisericească, și în cele din urmă—ordinul de executare al bulei papale sosit la Blaj. Răspunsul la postulatele îndreptățite ale unei populațiuni de milioane a fost prin urmare: o lovitură cu piciorul, sufla gendarmului și procurorul!

În situația aceasta corpul neamului românesc a fost cutremurat de fiorii morții. A urmat o clipă de tăcere înfloritoare. Episcopatul bisericii gr. cat. române, văzându-și toate rugările și demersurile călcate în picioare, s-a învaluit în tăcere și... a refuzat publicarea bulei papale, căci n-a putut lua pe conștiința sa acest act — de sinucidere morală și națională. A crezut poate, că atitudinea aceasta pasivă va îndupleca în cele din urmă pe cei orbiți să renunțe la executarea bulei...

Zădarnică speranță! Văzând rezistența pasivă a episcopatului român, nuntiată papală din Viena și șeful noii episcopii s-au pus în contact direct cu parohiile române desmembrate aducându-le la cunoștință, că de azi începând nu mai fac parte din diecezele române și că de acum înainte sunt supuse jurisdicțiunii unui episcop rutean.

Această notificare laconică a fost semnalul unei revolte sufletești îngrozitoare. Mille de credincioși români, aducându-li-se la cunoștință prin graiul preoților lor circulara nenorocită, s-au ridicat

ca un om și din sufletele ghemuite și înăbușite de atâtea năcazuri și obezi s-a ridicat ca uraganul prevestitor de mari nenorociri glasul conștiinței naționale:

Mai bine morți, decât să ne lăsăm limba strămoșească!!

Poporul și clerul din părțile sătmărene s-au întrunit ca în timp de respiriță și au proclamat războiul sfânt în contra dușmanilor bisericii, legându-se că în caz de violență vor răspunde cu închiderea bisericilor, cu trimiterea cheilor bisericilor la Roma, cu zidirea ușilor bisericilor și cu o rezistență pasivă absolută până când S. Scaun dela Roma nu le va face dreptate...

Avalanșa pornită din munți în vale n-o mai poți opri în drumul ei și ca mâne vom vedea raliat în lupta pentru păstrarea limbei strămoșești toate parohiile române desmembrate de episcopiiile românești.

Iar ca poimâne, vom vedea năvălind în satele și bisericile românești puvoilul macabru al sulitelor gendarmilor...

Suliți în jurul parlamentului țării pentru paza „părinților“ țării în contra masselor, cari cer „drepturi, suliți în bisericile românești pentru gonirea limbei strămoșești, suliți pretutindeni. Iată emblema „statului unitar milenar maghiar“ în momentul când la granițe amenință atâtea alte pericole!

Curat bătaia lui Dumnezeu!

Din tabloul acesta sinistru se desprind două raze luminoase, cari picură în inimile noastre balzamal alinării suferințelor cumplite. Este consfințirea din nou a vitalității neamului românesc prin evocarea vremurilor descrise de Bonfiniu: că poporul românesc se luptă mai mult pentru limba sa decât pentru viață. Dacă în vremuri de urgie barbară neamul nostru s-a menținut la suprafață, dacă a trăit și a înaintat — n-o să-l trântescă la pământ nici urgia zilelor de azi, căci împlinirea unor drepturi firești se poate amâna dar nu și împede.

Iar a doua rază ne vine din increderea ce-o avem în factorii conducători ai Țării românești, care astăzi în urma legăturilor intime cu monarhia noastră, ce s-au sigilat din nou tocmai în zilele aceste de grea cumpănă, este datoare să-și spună cuvântul. Țara, care se întrepune astăzi pentru frații noștri măcelăriți sub privirile metropolitului-căluș grec din Grebena cerând satisfacție, nu va întârzia să-și spună cuvântul și în afacerile executării bulei „Christifideles“, căci de dragul unor pește orbe de maghiarizare, nu se pot pune în joc interesele mari de ordin intern și extern, cari leagă monarhia noastră de regatul României.

Moțiunea preoțimei sătmărene.

Iată concluzul votat în conferința de Duminecă a preoțimei noastre sătmărene din parohiile desmembrate ale diecezei Orășii și Gherlei, cu care ne ocupăm în fruntea zi-ului:

„Parohiile noastre române gr. cat. le considerăm și le ținem de comunități bisericești canonicamente încorporate de diecezele de Oradea-mare și Gherla, și prin constituțiunea apostolică „Ecclesiarum Christi“ din Roma, 26 Noembrie 1853 — in perpetuum, pentru toate timpurile agregate la provincia metropolitană română catolică unită de Alba-Iulia și Făgăraș, garantată în existența ei și asigurată în neatârănarea și integritatea ei prin aceiași constituțiune, și prin legile țării. Cu toată supunerea fiască, cu toată alipiarea și ascultarea e nutritiv, din darul lui Dumnezeu, în conștiința noastră religioasă, față de Pontificatul român, Capul și învâțătorul suprem al Bisericii, și recunoscându-l de Locțiitorul Mântuitorului Nostru Iesus Christus, „in rebus fidei et morum“: Bula numită „Christi fideles Graeci“ din Roma, 8 Iunie 1912 o considerăm ca un act pur disciplinar, și avem binemotivată și neștrămutată convingere, că bula aceasta în ce privește parohiile noastre românești, este isvorată întreagă din informațiunile nereale și că după spiritul acelor informațiuni s'a intenționat și se intenționează a fi pusă și a fi deșosată la rolul de unealtă în slujba unor scopuri contrare intereselor religioase și ale moralei credincioșilor.

Constatăm, că obștea românească, fără excepțiune, e pătrunsă de aceiași convingere, și prin urmare suntem nevoiți a anunța adevărul de fapt,

că această Bullă a zguduit adânc liniștea conștiinței religioase a întregului popor românesc, și a provocat porniri de reacțiune și apărare, incalculabile în rezultatele sale.

Constatăm, că această Bullă răstoarnă din temelie așezăminte vechi bisericești, sfințite prin obiceiuri seculare neprihănite, calcă drepturi câștigate — jura aquisita — vatâmă sentimentul religios și moral al unui popor întreg.

Considerăm ca o vătămare dureroasă faptul că în aceeași Bullă se dispune pe față și fără înconjur, în favoarea și pe placul unora, și anume în favorul maghiarismului, cu alipiarea celor trei parohii: Macău, Budapesta, și Oradea-mare, către noua dieceză, pe motivul, că credincioșii acelor parohii se folosesc cu preferință de limba maghiară, — câtă vreme parohiile române, în cari toți credincioșii știu românește, și cei mai mulți nu știu altfel decât numai românește se smulg dela sânul diecezei lor române, și s'ar incorpora la noua dieceză maghiară. Quod uni iustum, alteri aequum.

Dureros e și faptul, că se dispune introducerea limbei grecești în bisericile noastre române ca limbă liturgică. Noi avem limba noastră liturgică, toate cărțile noastre bisericești — rituale, înțelese de credincioșii parohiilor noastre; avem asigurările publice și sărbătorești din partea S. Scaun Apostolic, că nu, vor fi turburați sau împiedecați în întrebuințarea limbei românești în deprinderile noastre religioase, și în ritul nostru bisericesc.

Cităm aici vorbele nemuritorului Leon XIII din enciclica Sa: „Praeclara gratulationis“:

Nici n'aveți să Vă îndoiiți, că pentru trecerea la S. Unire, Noi, sau Următorii Noștri vom face vre-o știrbire în drepturile voastre, în obiceiurile rituale ale oricărei biserici. Pentrucă aceasta a fost și va fi totdeauna tradițiunea Scaunului Apostolic, să păstreze obiceiurile și moravurile oricărui popor“.

Dispoziția Bulei, cu privire la dreptul sacru al limbei noastre liturgice este ca o desavuare a cuvântului sărbătorec, pronunțat de Marele Leon XIII, în numele Său, în numele Pontificatului Roman, în numele tuturor Succesorilor Săi!

Noi și credincioșii noștri români, stăm pe temeiul nebrănit al dreptului public, afirmat în mod obligator și apărător pentru toate timpurile, pentru toți Papii și pentru toate popoarele.

Prăpastia.

De Ch. Robert Dumas.

— Gata... nimenea mai mult! — resună glasul sec al croupierului. — Nouă. — Nouă la bancă! Și lopăteaua a măturat toți galbenii lucitori de pe postavul verde. — Ai pierdut! — esclamă dureros femeia. Bărbatul stătea pe scaun, înaintea ei. Cu o privire buimăcită petrecea cu ochii ultimul galben, ce dispărea de pe postavul mesei de hazard. Scotoci apoi cu mâinile prin buzunarii și degetele îi vibrau nervos... Nimic... numai câțiva gologani netrebnici... — Jaques vino... să mergem... — Îl trase după sine și părsiră amândoi sala. Era o seară farmecătoare, cu cerul înstelat... Aerul îmbalzat de aroma florilor... Pe terasa cazinoului domni cu țigare, dame elegante stăteau la taifas în aerul recoros, aromatic. Dar ei nu observară pe nimeni, mergeau fără simțire, tâmpiți... — Dragă Jaques, n-ar trebui să mai joci... — Lasă-mă în pace cu vecinice!

tale predicaii morale... mi s-a urit de ele.

Femeia incepu să plângă încet... lacrimile îi curgeau pe față, pe sub vâl.

— Știi, Jaques, că nu mai avem nimic, nici o para? — Lavers dădu din umeri: — Ei ș'apoi! — Cum... Ce mâncăm mâne? — Vom răbda! — Ticălosule!... și Lucia?

Se aflau în un loc părsit pe malul mării. Femeia prinse brusc mâna bărbatului și-i șopti palidă de mânie:

— Și copila noastră să rabde? Căci totul ai pierdut în joc, mizerabile, până și dejunul copilului... Inzadar te-am rugat în sală: Inceată, adu-ți aminte de micuța noastră... n-ai ascultat, mizerabile... tată rău, stricăt... Ah, să flu bărbat... să am putere și-aș arăta eu... mișelule!

Și aplică cu pumnul ei mic o lovitură vehementă în fața soțului, apoi o luă la fugă suspinând în hohote, spre locuință.

— Nebună — șopti Lavers și gândul îi era acum din nou în sala jocului de hazard. — Simt, că s-a schimbat norocul,

bancherul perde și alții câștigă banii, ce i-am pierdut eu. Drace... prost lucru!

Și nesimțitor, în fața tabloului pitoresc ce-l ofereau valurile scăldate în razele roșii ale soarelui apunător, s-a așezat pe o bancă și-și bătea capul cum se pună mâna pe bani, ca să continue jocul.

— Seara bună, mamă! — Era mica Lucie, care fugea veselă spre mamă sa, în hănița ei albă de dantele, cu geunachii goi. — Seara bună, draguță! — Unde-i tăticu? — Vine îndată, dragă, dar azi nu-l așteptăm la masă. Ți-e toame? — Da, marită!

Doamna Lavers își stropi fața cu puțină pudră, ca să dispară urmele lacrimelor, nu cumva să observe copila că a plans. În decursul unei doamna Lavers asculta tăcută ciripitul vesel al fetiței și abia cuteza să grăiască un cuvânt, temându-se, că o va năpădi un potop de lacrimi... Glasul, copilei i-a mai alinat puțin amarul inimii... și i-a mai ușurat grija grozavă a zilei de mâne, când poate vor fi siliți să-și vândă vestmintele și mobilele, ca să aibă ce mânca... La opt ore a culcat pe Lucia și

când ținea în brațele sale micul corp fragil, i-a venit de-odată o dorință ire-sistibilă, a strânge la sinul său copila și a fugi cu ea departe, departe de acest bărbat afurisit, pe care demonul jocului l-a prias în ghiarele sale și l-a ruinat... Dar de ce să fugă? E mai cuminte să se depărteze în liniște... Ticălosul le-ar lăsa să meargă, dacă ar ră-mânea aci mobilele, din cari să facă bani... Le-ar vinde și ar perde banii în joc, apoi s'ar sinucide... Atunci îi se în-fățoșă înaintea ochilor sufletești o vedenie... Bărbatul ei întias pe pământ, mort... Ah, nu, nu s'ar sinucide, e cu mult mai laș... Odată având lipsă de parale, a jucat comedia sinuciderii. A volt să se puște și femeia i-a oprit mâna și tot ea l-a rugat:

— Vrei să ai giuvaerele mele?... Ia-le pe toate... vinde-le... numai nu te sinucide... rămâi pentru noi...

Și a trebuit încă să fie rugat, ca să primească scumpetiurile, dar în cele din urmă le-a luat. Revolverul l-a uitat pe masă. Ea chemă servitorul:

— Jean, du de aci arma aceasta... mi-e frică de ea.

Servitorul examinează revolverul și zise surizând:

— Nu aveți nici o teamă, doamnă, revolverul nu e umplut.

Asta s-a întâmplat înainte cu doi ani. De atunci unor câștiga, apoi juca cu perdere, dar de jocul hazard nu se lăsă.

Privi desperată în jur... Măne tre-bue să se rentoarcă la Paris, de pe malul mării, unde Lucia și-a restaurat sănătatea și trebuie să vânză tot ce au, ca să-și plătească datoriile de aci. Dar apoi... ce va fi mai înaloc? Până unde ne va dejosii acest ticălos? Un jucător pățimăș e posibil să comită orice faptă păcătoasă... poate să se facă și hoț...

Cineva bate la ușă! Intră Jaques cu capul plecat, gârbovit de spate, rușinat... își întinde mâna, voind pare-că a se ruga de iertare... Femeia însă îl respinge:

— Mergi!

Lavers atunci intră tăcut în odaea copilei și femeia văzu prin ușa întredeschisă, cum se aplecă spre copila adormită, cum îi mângăie delicat fața și buclele aurii de la urechi... apoi o sărută pe frunte și iese ca pe ascuns.

Femeia simți în inimă o căldă în-viorare și înduioșată îl îmbrățișă:

— Jaques, dar o iubești încă... ne iubești pe amândouă?... Ai terminat cu afurisitul de hazard... desigur aceasta i-ai șoptit, i-ai jurat în mica ei ureche. Ah,

Noi și credincioșii noștri români, nu putem renunța la drepturile noastre, și, *vii, nu vom suferi încălcarea acelor drepturi.*

Sentimentul național — de Dumnezeu sfântul este sădit în inimile noastre, precum și sentimentul religios, și cetățienii mai sus reproduse dovedește, că S. Biserica Catolică nu află contradicție, ci cea mai perfectă armonie între aceste două plante sădite de aceeași mână Dumnezeiască în inimile oamenilor.

Pe ce motiv s'ar pretinde abdicarea noastră dela dreptul limbii românești în Biserica?

Constatăm, că acela, pentru cari se plănuiește înființarea unei dioceze de Hajduorog, stau cu toții pe un teren de revoltă pe față, în contra Auctorității Bisericei Catolice.

Ei vreau limba liturgică maghiară, administrația ss. Taine în limba maghiară: în contra voinței exprese a S. Scaun Apostolic.

Ei au introdus limba liturgică maghiară, în toate funcțiunile bisericesti și rituale: în contra interdicției și a opreliștei exprese a S. Scaun Apostolic.

Ei susțin în mod rebel, și ca rebeli această inovație: în ciuda tuturor ordinațiilor și a Bulelor emnate în cauză, dela S. Scaun Apostolic, precum aceasta se dovedește din toate declarațiile publice și din folie cari sprijinesc cauza lor.

Nu dorim, și nu voim, ca bunii și cucernicii noștri credincioși să fie în contact religios și în comuniune duhovnicească cu această atmosferă de rebeliune, în care s'ar pierdut deja tot sentimentul religios, și trăiesc o viață efemeră numai, tendințele șoviniste destructive, politice, sunt susținute în mod artificial cu banii și cu sprijinul unui curent politic, ce nu cunoaște nici religie nici morală, nici respectul drepturilor popoarelor.

Facem prin urmare un act de omaj față de S. Noastră Religione și un act de patriotism pentru mult încercata noastră patrie, precum că împlinim și o înaltă datorie națională, când supunem de nou înaltei considerări a S. Scaun Apostolic de Roma, motivele pentru care cerem reincorporarea parohiilor dismembrate din legăturile canonice ale provinciei noastre metropolitane de Alba-Iulia-Făgăraș.

Camera. În ședința de ieri, după ce au fost primite în a treia cetire proiectele de îndatoriri pentru cazul de război și proiectul pentru oferirea de rucruți, s'a continuat dezbaterile proiectului ministrului de comerț. Intre alții a vorbit ministrul Beöthy, insistând asupra unor poziții ale bugetului.

Dela ședință este eschisă și acum opoziția. Partidul muncii manifestează puțin interes față de dezbateri. La ședința de ieri au fost prezenți abia 50 de deputați.

Hala de un asemenea parlament!

Austro-Ungaria ca putere Balcanică. Cu acest titlu a scris în revista engleză mondială „Contemporary Re-

dacă ai voi... noi te iubim atât de mult și tu ești bun. Dacă te-ai reîn-
toarce la noi!

Bărbatul nu răspunde nimic. O dădu la o parte și eși grabit.

— Jaques, Jaques — țipa femeia.

Bărbatul mergea cu pași grăbiți pe poteca de pe malul prăpastiei... Femeia se întoarce repede în odăa copilului, să-și pună în mantauă și să alerge în urma lui. Înainte se aplecă să sărute pe Lucia și atunci se ridică cu fața palidă ca ceara, buzele îi tremurau convulsiv... fața îi era desfigurată de groază... Din urechile copilului lipseau cerceii... sermanii cercei de mărgan, mici, modeste... Tatăl i-a furat...

Și atunci în inima femeii izbucniră toate sentimentele de răzbunare. Fugi inconștientă în noaptea neagră... după bărbat, care mergea încruntat pe poteca de pe marginea prăpastiei... Cu două săptămâni îl ajunse și îl înhătă cu o putere supraomenească... La atacul brusc, neașteptat, Laviers se clătina, lunecă și dând un urlet îngrozitor se restogoli în adâncime... Glasul îi înghiți prăpastia împreună cu corpul lui. Apoi se făcu liniște... și numai stelele vibrau pe bolta cerului întunecat...

trad. — sm. —

view» cunoscutul scriitor Scotus Viator un articol cu titlul de mai sus. Autorul se ocupă cu afacerea din Balcani, dar în special cu diferendul dintre Sârbia și Austro-Ungaria. De astădată Scotus Viator nu sprijinește niziunile Sârbiei și stăruie pentru libertatea Albaniei. Ținuta Sârbiei — zice el — este de-a dreptul provocătoare pentru monarhie și pentru Italia, căreia nu-i poate fi indiferentă soarta Albaniei.

Scotus Viator îndeamnă Sârbia la moderațiune.

Sârbi și Croații din Bosnia. Intre partidul sârb și croat din camera bosniacă s'a făcut o apropiere în timpul din urmă. S'a ajuns la o înțelegere și în chestiunea limbii. În cameră se va face o propunere, prin care se cere decretarea limbii sârbo-croate ca limbă oficială. Astfel în școale, în ofiții și la căile ferate ar fi obligătoare limba sârbo-croată și s'ar recunoaște egalitatea alfabetului ciril și latin.

Germania și Anglita. Din Berlin se anunță, că zilele aceste s'a vorbit prin presa mondială despre o apropiere între Germania și Anglita. În sursă sigură se afirmă acum, că nu e vorba de o apropiere, ci este în discuție o chestiune precisă: stabilirea frontierei ținutului Congo și calea ferată de Bagdad, cari au dat ansă și până acum la divergențe și discuții între cele două mari puteri.

Armistițiul și războiul. Grecii asediază orașul Valona. — Incordare între Greci și Bulgari.

În urma încheierii armistițiului între Turci, Bulgari, Sârbi și Muntenegrini ostilitățile s'au întrerupt începând cu ziua de ieri, designându-se zonele neutrale. Războiul continuă numai cu Grecia, care a refuzat semnarea armistițiului. Grecia continuă acum pe barba proprie ostilitățile.

Mai nou se anunță:

Londra, 5 Dec. „Daily Telegraph» e informat, că armistițiul s'a încheiat cu un ceremonios festiv. Delegații au sosit cu trenuri speciale sau cu automobile. Delegații bulgari s'au salvat cu delegații turci în mod foarte cordial. Cu Grecii în schimb n'au dat nici mâna. După o conferință scurtă s'a semnat protocolul în timp ce delegații greci s'au retras. După semnarea protocolului delegații bulgari și turci și-au strâns din nou cu căldură mâinile.

Constantinopol, 5 Dec. Eri dimineața a plecat primul tren cu alimente pentru garnizoana și locuitorii din Adrianopol.

Roma, 5 Dec. Două vase grecești au început bombardarea orașului Valona.

Constantinopol, 5 Dec. Ismael Kemal a încuștințat Poarta despre hotărârea Albanizilor de-a procede independent în vilaetele Scutari și Janina în ce privește apărarea drepturilor lor naționale, fiind însă cont de interesele Turciei și cer ajutorul Turciei.

Sofia, 5 Nov. Condițiunile armistițiului intervenit între statele aliate și Turcia, cunoscute numai în parte aci, a făcut o deprimantă și puternică impresie în toate cercurile populației din Bulgaria. În special cercurile macedonene, cari de fapt conduc opinia publică, sunt iritate în ultimul grad de consecințele făcute de guvernul bulgar Turciei, mergând până a amenința cu o revoluție internă, în cazul când condițiunile stipulate în armistițiu vor căpăta deplină aprobare.

Berlin, 5 Decembrie. Cercurile politice berlineze sunt de părere că regele Ferdinand s-a hotărât să încheie armistițiul, de teamă că divergențele dintre aliați să nu degenereze în adevărate conflicte. Bulgaria, care a purtat tot greul războiului, ese din această luptă cu cele mai mari pierderi. Celelalte armate aliate însă, dând numai lupteznici cu nelasemnat trupe turcești, au suferit pierderi ce nici nu sunt vrednice să fie amintite.

Cu atât mai mare e necesitatea ca Bulgaria să-și cruțe puterile de cari mai dispune încă, pentru a le putea pune în cumpănă în cazul unei desmembrări a alianței.

Bulgaria, renunțând la Adrianopol și la drumul spre Marmara, va formula pretenții îndoit de mari asupra Salonului. Asupra acestui punct divergențele dintre greci și bulgari amenință să devină foarte acute.

Belgrad, 5 Dec. «Stampa» anunță: «Populația albaneză de pe litoralul adriatic luptă contra sârbilor și până acum s-au dat mai multe ciocniri sângeroase între aceștia și între locuitorii autohtoni».

Constantinopol, 5 Decembrie. După o lungă întrerupere, comunicațiile radiotelegrafice între Adrianopol și Constantinopol, au fost restabilite. Ministrul de război a primit alaltaeri o radiotelegramă din partea comandantului pieței spunând că sunt în Adrianopol merinde și munițiuni suficiente spre a mai permite garnizoanei să reziste încă o lună.

Marele vizir a primit ieri noapte o radiotelegramă spunând că noaptea trecută au fost câteva împușcături pe frontul de vest; la miezul nopții a fost și un ușor atac și o bombardare care au rămas fără rezultat. La orele 2 după amiază s-a mai deschis focul artileriei pe frontul de amiază. Comandantul Adrianopolului încheie telegrama sa spunând: cu ajutorul lui Dumazeau, garnizoana va mai rezista până la capăt.

Spre pace.

Toate semnele arată, că pacea definitivă se va stabili în curând. Conferența europeană se va ține la Londra, unde marile puteri vor fi reprezentate prin ambasadorii lor. Două momente însemnate ale zilei sunt: vizita lui Danew la București și un nou studiu al conflictului dintre Sârbia și Austro-Ungaria.

Conferența internațională.

Conferența internațională a ambasadorilor se va ține la Londra. Propunerea a făcut-o guvernul imperial german și a fost acceptată de cabinetele europene. A fost ales orașul Londra pentru conferență, din cauză, că Anglia e mai puțin interesată față de schimbările teritoriale, ce au să se facă în Balcani.

Intre guvernele marilor puteri s-a pornit acum o vie corresponsență diplomatică, având scopul a preciza prealabil principiile de pace în toate chestiile cari interesează Europa. În conferență se va dezbate în deosebi chestia Albaniei, Macedoniei, a Saloncului, recompenzarea României, Sârbia și Austro-Ungaria etc. Conferența va influența și asupra tratatului dintre Turcia și alianța Balcanică. Marile puteri nu iau încă nici o hotărâre decisivă, dar din caz în caz fac cunoscut acordațiilor Turciei și a statelor Balcanice punctul lor de vedere în singuraticele chestii.

Din Londra se anunță, că conferența ambasadorilor își va ține ședințele în palatul ministerului de externe. Președintele conferenței va fi secretarul de stat la departamentul externelor, Grey.

Misiunea lui Danew.

Președintele Sbraniei, Danew, va sosi azi sau mâine la București, cu o misiune specială. De la București Danew va pleca la Londra, ca acreditatul guvernului bulgar.

Despre rolul și misiunea lui Danew la București, «Voința Națională» primește următoarele informații de la corresponsentul său din Sofia:

Prima chestiune ce se va dezbate va fi propunerea pentru intrarea României în confederațiunea balcanică, oferindu-i-se un rol preponderant și asigurarea că va fi susținută în viitor pentru intruparea aspirațiilor ei naționale.

Această ofertă are de scop: Înlăturarea chestiunii compensațiilor teritoriale ridicate de România. Asigurarea, că Bulgaria devenind aliată României, înțelege să renunțe definitiv la Dobrogea și îndrumarea României spre politica externă a Rusiei, protectora confederațiunii Balcanice.

D-na va propune apoi ca România să accepte, fără opunere, proclamarea prințului Boris ca domnitor al Macedoniei — ce va deveni autonomă, — una din condițiunile ce Bulgaria va pune Turciei la încheierea păcii.

În schimbul acestei recunoașteri, d-nul dr. Danew își va lua angajamentul ca confederațiunea balcanică să impună la tronul Albaniei — pe care a eliberat-o — pe prințul Carol, aceasta pentru ca elementul aromânecc din Turcia, ce locuiește în majoritate pe teritoriul rezervat Albaniei, să fie guvernat de un prinț de origine română, putând astfel a se dezvolta pe terenul cultural și național, ceace constituie o însemnată compensațiune acordată României.

Pentru mai multă siguranță de durabilitatea alianței, se va ventila ideea căsătoriei prințesei Elisabeta cu principele Boris, o veche aspirație a conducătorilor poporului bulgar.

Dacă misiunea diplomatică a d-lui dr. Danew va reuși, Grecia nu va face parte din confederațiune, fiind considerată de bulgari ca un element disolvant, gata în ori ce moment a aduce nemulțumiri și nelățelegeri între aliați.

Correspondenții încheie astfel:

Persoana ce mi-a dat aceste informațiuni — un influent deputat din imediatul anturaj al președintelui sobraniei, — m-a asigurat, că dacă misiunea lui Danew va reuși, ea va fi preludiu înfăptuirei unui mare și puternic stat confederativ în orientul European: Imperiul Româno-Bulgar.

Sârbia și Austro-Ungaria.

Din Viena se anunță, că în chestia divergențelor dintre Sârbia și Austro-Ungaria are să se ia o decizie hotărâtoare sau acum, la finea săptămânei acesteia, sau la începutul celei viitoare. Austro-Ungaria nu poate să aștepte o mai departe amânare a acestei chestiuni.

Din România.

Luni se vor deschide cu ceremonial obicinuit Corpurile legiuitoare române, prin Maj. Sa Regele Carol. În vederea importantelor lucrări, cari se vor săvârși în sesiunea actuală parlamentară, se țin zilnic consiliile de miniștri. În consiliul de miniștri, care s'a ținut ieri după amiază la ministerul de interne, s'a continuat discuția Mesagiului, dându-se o redactare definitivă. Mesagiul se va ocupa numai de situațiunea armatei și evenimentele externe.

Tot în consiliul de miniștri de ieri, d. Titu Maiorescu a comunicat guvernului răspunsul guvernului grecesc, la intervențiunile ministrului român din Atena, cu privire la orile săvârșite în contra Aromânilor Guvernul elin a comunicat că e gata să dea toată protecția Aromânilor și că, în acest scop, s'a și trimis, printr'un funcționar special, ordine exprese prefectilor și comandanților militari. La aceasta, guvernul român a răspuns comunicând la Atena numele Aromânilor, cari au căzut victime ororilor bandelor grecești.

Înainte de a se termina, consiliul a votat un credit de 250.000 lei pentru «Societatea națională de agricultură».

Peste 3 săptămâni, cel mai târziu, România va fi înzestrată cu patru vase mari (cruciștoare) și două vase de un tip mai mic (torpiloare). Două din aceste vase au fost cumpărate din Anglia și două din Germania. Aceste patru vase de război, pentru cari România plătește peste douăzeci și patru de milioane, vor sosi în portul Constanța, spre sfârșitul lunii Decembrie.

Ministerul lucrărilor publice a botezat ieri două noi cargoboturi cu numele: «Carpați» și «Bucegi», după dorința M. S. Regelui.

Ziarele oficiale ale guvernului român desmint știrea cu privire la împrumutul de 500 milioane lei, ce ar fi având de gând guvernul român să-l contracteze

În urma întrevederii, care a avut loc zilele acestea, la București, între dl. ministru Bădărău cu delegații ministerului austriac de comerț, dnl Richard

Ride, Kautsky, Bardas și dr. Klasterki s'a ajuns la următorul rezultat:

Contractul dintre cele două întreprinderi de navigație, încheiat în anul 1899, a expirat în 1908, de când a fost reînnoit mereu din an în an. În locul acestui provizorat e vorba să se încheie acum din nou un contract pe zece ani. Contractul va prevedea că «Süddeutsche» să deservească transporturile până și dela Belgrad, iar serviciul de navigație fluvială română să deservească transporturile de la Belgrad în jos și înapoi la Belgrad. Cele două întreprinderi de navigație își vor face servicii reciproce de remorcare. Afară de aceasta, «Süd-deutsche» se va însarcina cu transportul petrolului până la Regensburg. Contractul acesta are nevoie de aprobarea ambelor guverne.

Azi, Vineri la 9 ore seara, va avea loc în sala Ateneului Român o conferință însoțită de lecturi în chestiunea balcanică, organizată de Liga Culturală. Va vorbi d. profesor Gh. Bogdan-Duică, noul secretar general al Ligei Culturale, ales în acest post în urma demisiei d-lui N. Iorga.

Alaltaeri s-a deschis al VI-lea congres al «Societății Naționale Ortodoxe a Femeilor Române.

Scrisoare din Bucovina.

Cernăuți, 3 Dec. n. c.

— Note. —

Am așteptat să se mai lățească opinia publică, agitată din cale afară din cauza știrilor alarmante despre izbucnirea unui eventual războiu. De acela n'am scris câte-va zile nimic.

În schimb însă muncesc ziarele noastre din răzputeri. De două ori pe zi apar cele mai sensaționale știri, ce fac o grozavă impresie asupra publicului, încât e gata să creadă, că undeva departe trebuie să și bubue tunurile și moartea nesățioasă seceră în viaa cea mai bună mii și mii de vieți omenești...

În tabăra noastră domnește destulă liniște. Îmi dau silința să cunosc cauza acestei tăceri surde, dar n'o pot afla. Zgomotul cumplit despre sanarea băncilor, despre înlăturarea fostului preșident dela banca țării și multele a amuțit de mult. Presa se mulțumește să înregistreze cazuri banale și scrie articole lipsite de ori-ce folos. Poate «Foala Poporului» care în timpul din urmă caută să dea în adevăr o foale populară mai ar cetitorii, care o citesc cu plăcere. E fapt destul de îmbucurător, că această foale menită să-și câștige mai târziu un real caracter popular, se trage de prezent în aproape două mii de exemplare. «Vieța Nouă» n'a ajuns să fie ceea, ce se spunea cu câte-va zeci de numere mai înainte. Se vestea, că va apare de două-ori pe săptămână și va informa publicul despre evenimentele cele mai însemnate dela frații de pretinșidini.

Spre scopul acesta a fost angajat, ca redactor și d-l George Stoica dela «Tribunac. În stăruințele sale de a ne da un organ bine informat însă n'a fost destul de sprijinit de partidul ce-angajase, și întreprinderea sa a dat după o activitate scurtă faliment. Zilele trecute a și părăsit Cernăuți și s'a întors cu iluziile înmormântate în Ardeal.

De curând a dispărut și «Vremea Nouă» care săptămâna atât rău în rândurile noastre și întrebunța un limbajiu prea urban, care nu făcea de loc cinste publicității românești. Noroc, că nu mai este.

Dacă privim afacerile noastre interne cu ochii cei mai optimiști vedem, că încă n'avem un ziar bine redactat, care să corăspundă trebuințelor celor 350.000 Români.

Suntm încă departe de a vedea realizat și acest punct din programa năzuințelor noastre. Ziarele existente sunt numai încercări puțin reușite și trebuie să luptăm cu multă abnegație, ca să ne vedem visul împlinit. Nu știu, dacă voi avea fericirea să văd un cotidian românesc din Bucovina pe masa mea de lucru. Sunt multe misiuni în lume și de ce nu s'ar putea întâmpla și aceasta?

L. S. Silvescu.

Pentru comoditatea cumpărătorilor din Transilvania, am deschis o Filială în stil mare în **Brașov**, strada porții Nr. 60. Înainte de a vă procura mobile, vizitați depositul nostru, deoarece firma noastră în toată Transilvania este cea mai capabilă de concurență, având cel mai mare deposit

Fabrică de mobile Székely și Réti

Marosvásárhely, Széchenyi-ter 47.

Brașov, Strada Porții 60.

Se creditează fără urcarea prețului și plată în rate.

De pe valeda Hârtibaciului.

Iacobeni 2 Dec. n.

Pe valeda Hârtibaciului, pe ambii țărni ai râului cu același nume, sunt situate în nemijlocită apropiere două comune săsești: Netuș și Nouștadt. În fiecare din aceste comune, locuiesc și Români, lipsiți cu desăvârșire de lumina culturii, din cauza lipsei de școală. E cât se poate de tristă această împrejurare, luând în considerare mai ales faptul, că într-o comună săsască, unde sașii prin cultura lor superioară câștigă în școlile lor corăspunzătoare să pot manifesta și să silesc a înainta atât în ce privește cultura cât și bunăstarea. Românii din fragedă vârsta de copii născuți, alegă cu băta de păstor în mână după vitele stăpânului său. Pentru el nu surdăde, nu îl încălzește nici barem o lițărie din raza de lumină a culturii. Crește ca și floarea omlă la umbra copacului, ca apoi mai târziu să vezi în el pe omul trudit, sărac și năcăjit, cu un orizont de gândire de tot mărginit, exploatat și desprețuit de multe ori tocmai de aceia, cărora cu truda sa le-a înmulțit avutul.

Și e păcat strigător la cer, ca cei chemați să nu le vie intrajutor astor fel de nenorocii, cum în cazul de față sunt și românii din cele 2 comune amintite, unde pe lângă puțină bună voință s-ar putea îndrepta răul.

Odinioară și-a avut fiecare din aceste comune școală sa proprie. Școala din comuna Netuș, a fost subvenționată cu o sumă considerabilă din partea statului. Din vina învățătorului însă s-a pierdut subvenția, căci el a părăsit comuna și de atunci părăsită a rămas și școala, cum e și cea din comuna vecină. — Cei drept Românii din ambele comune sunt puțin și săraci, așa că cu greu își vor putea ridica câte-o școală în fiecare comună. Dar ce nu pot ca singuratici pot ambele comune împreună. Fiind distanța dintre comunele amintite abea de 1 km. — ușor și-ar putea clădi împreună o școală corăspunzătoare. Salariul înv. aproape întreg e asigurat din partea statului și astfel circa 50 elevi de toate zilele și vr'o 25 de repetiție pe viitor n'ar mai fi lăsați de capul lor, și crescuți în ignoranță.

E drept, că unde sunt mai mulți poruncitori, de regulă carul rămâne în gloc. Astfel e și în cazul de față, căci comuna Netuș aparține protopopiatului gr. or. al Sighșoarei, iar Nouștadt la al Agnit. Dar noduigordian, pe lângă puțină bunăvoință, ușor s-ar putea delega. Fiind vorba de 2 comune mărginașe ale ambelor protopopiate, numitele comune să se anexeze la un singur protopopiat și astfel la stăruința unui singur șef, cauza s-ar putea rezolva ușor, iar păcatul părinților din trecut, nu ar mai apăsa și în viitor asupra copiilor lor.

X.

ȘTIRI.

— 23 Noemvrie v. 1912.

Rugăm stăruitor pe abonații ziarului nostru, cari sunt în restanță cu taxele de abonament, să grăbească cu achitarea acestor restanțe, căci în caz contrar vom fi siliți a le sista epedarea ziarului. Susținerea acestor ziar reclame cele mai mari jertfe de bani, pe cari numai așa le putem presta, dacă publicul românesc își va implini minimala datorință, pe care trebuie s'o aibă față de acest ziar, care de 75 de ani stă în slujba neamului nostru, apărând interesele acestuia cu abnegațiune și consecvență neclintită. Înalt-se odată tot Românul de bine la această superioară concepție și înțeleagă, că acest ziar a contribuit în măsura cea mai mare la crearea unei cugetări unitare și a unui ideal superior național.

Te-și deci fiecare abonat al nostru de o datorință națională de a răsplăti după curvință jertfele cele mari ale „Gazetei Transilvaniei“.

Pentru fondul ziaristilor au dăruit — prin epitropia fundației — d-nul Ioan Radeș funcționar la „Albia“, Sibiu și d-șoara Cornelia Uităcan, Bistrița, din prilejul logodnei lor, suma de 20 cor. — Mulțumite și felicitări logodnicilor!

Dela Asociațiune. Din partea biroului central al „Asociațiunii“ primim

un apel, care după ce arată marile sfurtări ale Asociațiunii pentru înaintarea culturală și economică a poporului român din Ungaria și numărul, relativ mic de membri — 2600 după o existență de 50 ani — roagă pe toți cărturarii noștri să-și țină de-o datorie și o mândrie națională a se înscrie membrii la „Asociațiune“, căci cu cât va fi mai mare numărul membrilor, cu atât se va putea lucra mai mult pentru înaintarea și întărirea culturală și economică a poporului nostru. În ce privește educația poporului dela sate, Asociațiunea — prin Biblioteca populară — a reușit să aibă în anul 1912 aproape 12 mii membrii ajutători. Ca pe viitor să se evite neplăcerile ivite din cauza primirei neregulate a cărților din Biblioteca populară, de aci înainte aceste cărți se vor trimite — într-o cutie — în președintele respectivelor agenții. Arată apoi felul cum au să lucre agenturile, în care scop comitetul central s-a gândit să înființeze un fond al bibliotecilor sătești, pentru augmentarea cărui membrii ajutători sunt rugați ca pe lângă taxa de 2 cor. să mai dăruiască încă 10 fleri, cel puțin, iar din taxele membrilor ajutători se vor ceda 20% tot în acest scop.

Pe anul 1913 membrii ajutători vor primi gratuit n-rii 23—33 din Biblioteca populară. O nuzință de căpetenie a agențiilor să fie, înscrierea de cât mai mulți membri ajutători.

— În ceea-ce privește cursurile pentru analfabefi, biroul central adresează o circulară către direcțiunile despărțămintelor, arătându-le nobilul scop al acestor cursuri și felul cum au să lucre în această direcție. Pentru a răsplăti întru câtva munca săvârșită, comitetul central a decis să împartă zece premii de câte 50 cor. între acei preoți și învățători, cari până la 1 Mai anul 1913, vor dovedi, că au instruit în scris și celii mai mulți analfabefi în cursul iernii 1912/13.

Parastas pentru Dr. Ioan Rațiu. Corespondentul nostru din Turda ne scrie, că Miercuri în 4 Decemvrie s-a servit — pentru repausul și odihna sufletască a fostului președinte al partidului național Dr. Ioan Rațiu — un parastas solemn. La slujirea parastasului a asistat și întreg poporul — pentru că acum se implinesc 10 ani dela moartea lui Dr. Ioan Rațiu, fost avocat în Turda, care ni-a făcut biserică și școala de aci multe lucruri bune.

— Parastas în memoria fericitului Dr. Ioan Rațiu s-a ținut și în Bicoș, de unde ni se scriu următoarele: Onorată Redacțiune! În țin de o plăcută datorință a Vă aduce la cunoștință și în interesul public Vă rog a publica în prețuia Gazetă, că liturgia și parastasul îndatnat a se servi pentru fericitul Dr. Ioan Rațiu s-a îndeplinit și în anul acesta, în 26 Noemvrie v., ziua Sfântului „Ioan Gură-de-aur“, pe lângă asistența unui public numeros. Memoria prea fericitului Dr. Ioan Rațiu e vie încă în inimile credincioșilor de aci, căci prin mijlocirea și conlucrarea dănsului au ajuns locuitorii acestor comune a fi stabiliți pe aceste locuri. Trebuie ca și generațiunile mai tinere, cunoscând fetele și meritele decedatului, să se dede la o viață mai rodnică, nuzindu-se să-l imiteze. Acesta e scopul, care s-a ținut prin inițierea acestei sărbători, căci altcum multele și feluritele valuri, ce se ridică asupra, ne vor slăbi mult.

In veci pomenirea lui. — A.

Zece ani de viață românească în America. Cine va fi fost primul Român, care a pus mai întâi piciorul pe pământul Americii nu se poate ști. Se zice — scrie „Glasul Vremii“ — că ar fi fost Louis Hugo, de loc din Râșnov, care pe la anul 1870, când a ajuns pe noul continent și-a schimbat adevăratul nume: Vasile Proca, în numele de Louis Hugo. Deodată cu acesta a trecut în America și românul Niculae Paivas cu încă doi tovarăși. Se poate însă ca și înaintea acestora să mai fi trecut Români în America, unde s-au pierdut în marea de streini.

Dar la 2 Noemvrie 1902 s-a înființat în Cleveland prima societate românească „Carpatina“. Aceasta a fost prima manifestare de conștiință națională a Românilor trecuți în America, așa că zilele trecute când societatea „Carpatina“ și-a serbat iubitele de 10 ani, s-au implinit zece ani de sbuciumări și frământări, de începuturi și încercări, de izbăncări și nesuccese ale acestor Români. În decursul acestor 10 ani s-au înființat în America aproape 100 societăți române de ajutorare, 13 biserici românești și s-au pus bazele

unei organizații centrale: „Uniunea Societăților Române“, lăsând celor ce vor urma numai datoria de-a susține și întări instituțiile găsite în lină.

Recensământul. Oficialul statistic a publicat acum în un volum datele referitoare la recensământul pe 1910. Volumul cuprinde numărul populațiunii și împărțirea ei după sex, etate, limba maternă, confesiune etc. În ultimul deceniu (1900—1910) sporul a fost de 1.426,287, în calcul general 8,5%.

O manifestație patriotică în Cernăuți. În ședința de alături a consiliului comunal din Cernăuți primarul a relănit în numele populațiunii capitalei Bucovinei, jurământul de credință către tron și patrie în zilele grele prin cari trece țara. După ședința membrii consiliului, însoțiți de popor numeros au plecat la monumentul „Austriei“ și la monumentul ridicat în amintirea celor căzuți în războiul dela 1878, unde s'au depus cununi.

Luptă între biserică și stat. Din Roma se anunță: Guvernul italian nu a aprobat încă numirea de episcop a lui Caron, care zilele trecute a fost numit de cap bisericesc al episcopiei de Genua. Din această cauză Congregația Consistorială a hotărât, ca în cel mai scurt timp să edea un decret, prin care va opri toate ceremoniile religioase pe întreg teritoriul episcopiei de Genua.

O comandă a guvernului sârb — respinsă. Din Macău se anunță: Comersantul de aci Sigismund Mandl a primit din partea unui agent al guvernului sârb o scrisoare-expres, prin care comanda pe seama acelu guvern mai multe sute de vagoane de făină. Se cerea făina mai ordinară pentru pregătirea de pâne pe seama soldaților. De preț nici nu se făcea pomenire în scrisoare ci se urgita numai trimiterea făinei. Comersantul amintit însă a respins comanda agentului, declarând că în actuala situație nici măcar un de-gram de făină nu trimite Sârbilor, chiar dacă i-ar plăti-o cât de scump.

Varsatul negru. Mai mulți dintre refugiații turci, cari își căutaseră scăpare în Ungaria, au fost internați în casarmele din Lőcse. Fiind însă unii dintre acești refugiați bolnăvi de vârsat negru, s-au luat toate măsurile necesare, ca această epidemie să nu se estindă și asupra locuitorilor din amintitul oraș, pe cari i-a umplut de groază vestea acestei boale. Copii au și fost revaccinați în acest scop. Cu toate acestea — după cum se anunță — epidemia s-a lățit; alaltaeri medicii au constatat că fetița de 9 ani a unui locuitor din Lőcse s-a îmbolnăvit de această boală periculoasă. În urma acestui caz autoritățile au luat noi măsuri de prevenție contra epidemiei.

Atragem atențiunea cumpărătorilor de mobile asupra anuțului: Székely și Réti, fabrică de mobile.

Mulțumită publică. Subscrisa 'mi țin de datorință a aduce și pe calea aceasta mulțumitele mele băncii de asigurare m. „Transylvania“ Sibiu pentru calanța observată la plățirea sumei de asigurare după regretatul meu soț și recomand tuturor acest institut de-o culanță deosebită. — Brașov 4 Dec. 1912. Lucreția I. Lupan.

Din Brașov și Țara-Bârsei.

CONVOACARE.

«Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea văduvelor sărace din Brașov și Săcele» își va ține adunarea generală Vineri în 30 Noemvrie v. (13 Dec. n.), ziua Sfântului Andrei, după prânz, la 3 ore, în sala festivă a gimnaziului românesc. Invităm la această adunare pe P. T. doamne, membre ale Reuniunii.

Brașov, în 22 Nov. v. 1912.

Pentru comitetul Reuniunii: Balașa Blebea Dr. Iosif Blaga. secretar.

Conferența de Duminecă. Precum am amintit, dl prof. A. Ciortea va ține Dumineca viitoare o conferență în sala gimnaziului, vorbind despre Cinematografe. Atragem din nou atențiunea publicului asupra acestei interesante conferințe, care spre a fi mai bine înțeleasă, va fi însoțită de proiecțiuni cu schiopicuți. Începutul conferinței la 6 seara.

Pentru masa studenților români. Din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuiri: la memoria răposatei nănașe Irina Popovici, soție de protopop în Miniș dela fiin Fecica și Zeno Halic 20 cor.

Femeia-țărăncă Ana Lupu Ichimescu din comuna Codlea a dăruit 200 (două sute) coroane pentru masa studenților români din Brașov ca să fie spre pomenirea de veci a iubiților ei repositați: părinții Ioan și Reveca Volcăneanu, frații Ioan și Maria, soțul ei Lupășcu Ichimescu, copii ei Marin și Irimie, nepotul preotului Irimie Iliescu și soorii Ichim și Culina Ichimescu.

Dumnezeu să odihnească în pace pe iubiții repositați, iar pe generoasa donatoare s'o răsplătească cu toate darurile sale cele cerești.

Primească marinoșii donatori sincerile noastre mulțumite. — Direcția școlilor medii gr. or. rom. din Brașov.

Aviz. Măne, Sâmbătă, la carele 6 seara probă de gimnastică.

Concertul Reuniunii „Crucea Roșie.“ Programul concertului, — care se va ține măn seară în 7 Dec. st. n. la carele 8 în Reduta începească — e atât de bogat și variat încât succesul e deplin asigurat.

D-șoarele Hodry-Honigberger și Elsa de Roll vor cânta din voce, D-nii Rudolf Lassel, Paul Richter și Emil Honigberger la pian, d-l locotenent auditor Dr. Emil Zaharia la violină. A-fără de aceste puteri distinse colaborează și societatea filharmonică.

Bilete se află în librăria Hiemesch și în ziua concertului seara la casă.

Azi și în fiecare zi concertează în cafeneaua „Drechsler — urmaș de aci Albert Roth, solist și primaș și fratele lui Wilhelm, virtuos în «tărogat» cu întreaga lor capelă de muzică.

Dela „Fundațiunea pentru ajutorarea zărlăștilor români din Ungaria“.

Relativ la starea și lucrările „Fundațiunii pentru ajutorarea zărlăștilor români din Ungaria“, Epitropia fundațională comunică următoarele:

I. **Donațiunea Nina Cseregedi năd. Csato,** care — cum s'a mai raportat — a testat fundațiunii șase acțiuni de ale băncii „Arleșana“ din Turda, a fost predată Epitropiei fundaționale, care la rândul său a transpus-o institutului „Ardeleană“ din Orăștie spre administrare. Valoarea nominală a acțiilor donate face K 600, iar cursul la aproape K 800. Epitropia a exprimat executorului testamentar și totodată reprezentant al urmașilor fer. testatoare, dlui Dr. Danil Szabo, avocat în Blaj recunoștința sa.

II. **Starea fundațiunii,** care cu finea lui August a. c. era de K 38.187-29 a crescut în ceste trei luni din urmă cu următoarele sume:

1. Donațiunea dnei Nina Cseregedi	K 600—
2. Donațiuni pentru broșura »Episcopii Bob și Adamovici« de Dr. I. Lupăș	> 568'06
3. Dela »Bihoreana«, Oradea-mare	> 100—
4. Ajutor anual dela »Societ. pentru fond de teatru român«	> 100—
5. Dela cununia dlui N. Frâncu din Cărlășoara (bani gata și o acție)	> 203'92
6. Sume intrate prin »Gazeta Transilvaniei«, Brașov	> 324'20
7. Sume citate prin »T. Român«	> 90—
8. Sume citate prin »Drapelul«	> 10—
9. Dela dl. Morar, »Săscior«	> 50—
10. Dela tinerimea din Toplița	> 31'52
11. Dela dl Dr. Bardossy, Sasă	> 20'40
12. Dela dl Căpit Florian, Orăștie	> 10—
Total K 2,108.10	

Cu această sumă starea fundațiunii per 30 Nov, a. c. este deci de 40,295.39.

Sibiu, la 3 Decemvrie 1912.

Epitropia fundațională.

Din despărțămintele „Asociațiunii“

— Convocare. —

Comitetul central al «Asociațiunii» din Sibiu, în ședința sa ținută la 2 Noemvrie a. c. aprobând hotărârea luată în adunarea despărțământului Sătmar-Ugocia ținută la Aradus la 11 August a. c. ca vechiul despărțământ să se desfacă în 5 despărțăminte: Baia-mare, Șomcuta-mare, Seini, Sătmar și Carătu-mare, subsemnatul a fost încredințat cu organizarea despărțământului Sătmar, care va cuprinde cercurile administrative — pretoriale — Sătmar, Ciugir și Arded. Cu toată onoare invit deei pe toți iubitorii și părtinorii culturale poporului nostru la adunarea constituantă ce se va ține în Arded în localitatea hotelului «Panonia» la 14 Decemvrie st. n. a. c. la 10 oare a. n. cu următoarea ordine de zi: 1. Constituțiunea ad hoc. 2. Înscrierea membrilor noi. 3. Alegerea directorului și alor 4 membri în comitetul central. 4. Verificarea procesului verbal. Am speranța ca toți, cari suntem puși de prevedință de a fi pionerii celor mai scumpe cledenii ale neamului nostru, limbei și culturalei naționale, aci prin ținuturile mărginașe, ne vom ști ridica la culmea misiunii, noastre. Mădăraș la 29 Noemvrie 1912.

Marcu. protopop, delegatul comitetului central.

Cărți și reviste.

A apărut:

A nemzetiség Kérdésröl. Mai anul trecut a fost invitat d-l Goldiş de cercul Darwin din Oradea mare să facă o conferință despre chestia de naționalități în limba maghiară. D-l Goldiş a primit invitarea și s'apregătit cu conforența, dar aceasta nu s'a mai ținut. Astfel, ca munca depusă nu s'a meargă în pagubă d-l Goldiş a pus sub țipar conferența ce avea să țină la Oradea mare. Broșura e de 66 pag, poartă titlul »A nemzeti kérdésröl« și costă 1 cor. (A se comanda dela tipografia »Concordia« Arad).

A. D. Xenopol. *Regele Carol I Extras din »Viața Românească«.* — Iaș 1912.

Elena Farago: *Pentru Copii*, versuri. Editura tipografiei »Bamuric« — Prețul 1 Leu.

ULTIME ȘTIRI.

Constantinopol, 6 Dec. Condițiunile de pace sunt stabilite în principiu. Întregul vilaiet Adrianopol împreună cu ținutul Dedeagaci rămâne Turciei. Macedonia și Albania vor primi autonomie, iar Salonul va deveni ca și portul Tanger internațional.

Constantinopol, 6 Dec. Aici se crede, că Grecia va accepta pacea, căci în caz contrar flota turcească va părăsi Dardanelele și va ataca Grecia.

Belgrad, 6 Dec. Consuli austro-ungari Edl și Proháczka au sosit, însoțiți de secretarul ministerial sârb Rakics, din Uesküb în Prizrend.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu: Branice & Comp. Redactor responsabil: Ioan Brolea.

Ușor ca peana. Mai trainice ca pielea. Despre avantajele călăcăe de gumi recunoscute

FRAȚII SIMAY, Brașov Târgul grăului 3.

Proprietari Emil Bologa și soții

Recomandă toate articolele cele mai moderne pentru dame și domni. Confectionăm costume în timpul cel mai scurt garantăm pentru fason. Stofe, mătasării, confecțiuni, bluse și rufărie solidă. — Trusouri complete. Serviciu prompt și prețuri moderate.

La prea înalta imputernicire a Maj. Sale Apost. c. și reg.

A XXIX LOTERIE de Stat c. și r.

pentru scopuri de binefaceri militare

Loteria aceasta unică în Austria legal concesionată conține **21.146 câștiguri în bani gata** în suma totală de **625.000 C.**

Câștigul principal 200.000 coroane.

Tragerea urmează în 19 Decembrie 1912. Un los costă 4 cor.

Losuri se capătă la secțiile loterilor de stat în Viena II. Vordere Zollamtstrasse 7. Colectanți de loterie. Trafici, la oficiile de dare, poste telegraf și călferate, zarafii etc. Planuri pentru cumpărători gratis.

Direcția c. r. a loteriei.
Secția loteriei de stat.

Strămutare de local.

Avem onoarea a aduce la cunoștință On. muștii și On. public că

MAGAZINUL

de manufactură, mode și mănușuri en gros și en detail, care de timp îndelungat s'a bucurat de reputație bună, l'am strămutat în colțul **Stradei Vămei și Mihail Weiss**, aranjat după cerințele m. derne.

Mărfurile din fostul magazin le vindem cu preț scăzut.

Tot mobilierul din prăvălia veche: pături, 2 table pentru firmă și tot ce este necesar pentru vitrine, le vindem foarte ieftin.

Ne rugăm de sprijinul Onor. public.

Werzar Antal și Fiu.
Cu toată stima

Pălării pentru dame!!!

De genre cel mai fin, în Velour, Fluche, Cațifea, și Pâsia de mătase, en prețuri miraculoase de ieftine la

M. LOTT Che viene
BRAȘOV, Strada Porții 32.

Prea stimată Doamnă!

Frumoasă, delicată și de un temperament vesel asemenea unei fete numai așa poți fi dacă ești sănătoasă. Mare parte din dame sufer de catar, de mîtră acut sau învechit, de poala albă, acestor boale cele mai multe femei nu atribue nici o importanță. cu toate că dacă o neglijează, și femeia cea mai frumoasă își pierde culoarea feței roză, pe care apoi de geaba vrea să o coregească cu mijloace cosmetice căci pără când există boala, culoarea feței e palidă, fără expresiune. Deja și față de familia s'a păcătuște fiecare femeie dacă nu și procură singurul mijloc sigur, extractu de baie „Balneum Votsch“, care nu e medicină internă, ci în extract de baie, ce să poate pregăti casnic comod fără nici o osteneală și care curează, desinfectează și întărește și după o folosință regulată de câte-va zile sistează total boala. Dar totodată cu sistarea boalei încetează nervozitatea femeilor cauzată de boală, durerea de spate și de mijocși din femeia palidă nervoasă să face o femeie cu putere dle viață și frumoasă. „Balneum Votsch“ în urma puterii sale de desinfecție și totuși nestrictăcioasă nu e permis să lipsască din nici o casă.

O încercare convinge și cucerește pe fiecare, ceace să dovedește prin nenumăratele scrisori de recunoștință și mulțămită.

Pachet de probă la comandă de 6 doze = 6 cor. pachetarea gratuită și liberă de porto. Cu rambursă sau pe lângă trimiterea înainte a banilor o expedează inventatorul și exclusiv singurul fabricant **Votsch Otto**, farmacia „Orangyal“ în Târlungen (Tatrag, comitatul Brașovului).

Discreție necondiționată.

Ocaziune mare de Crăciun în Warenhaus

Târgul grâului Nr. 9. Partere. Etajul I.

Madras perdele : In 3 părți, în toate colorile . Cor. 11—	Toți articolii se vând cu preț foarte scăzut. Cu deosebire sunt de relevant: Covoare mari. Covoare înaintea patului și covoare de părete. Linoleum tivit și cu metru. Perdele, asortiment mare. Bonnes fames și Brise Bises. Garnituri de pat, Covoare otomane. Coperte de voiaj. Pânzături de in. Albituri de dame și de bărbați.	Cov. otomane Cor. 15— Coperte de voiaj „ 12— Covoare ina. pat. „ 2— Covoare de părete „ 3-50 Covoare de plüsch : 200×300, 225×325 250×350, 300×400 m. cu preț extraordinar de ieftin.
---	--	---

Cu vânzarea

Berei noastre de culoare deschisă

precum și mult gustata Bere închisă Bock (Bockbier) ca cea de München) în butoaie și sticle, am încredințat pentru Brașov și împrejurime pe domnul **GEORG GROSS** depozit de bere, Brașov, Strada învățătorilor 12. Telefon 486. **Berăria la trei stejeri, Sibiu.** În Brașov se capătă deja unde sunt placate atășate.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1911	Activ:	1912	
12 Noembrie		3 Noembrie 10 Noembrie	
221,211,767	1159923767 Rez. met. aur 161123685	226.345,414	226.576,685
300,896	61958000 „ trate aur 65453000	617,235	639,483
192,854,857	Argint și diverse monede	184.565,038	173,512,497
17,121,182	Portofoliu Român și străin	26.603,397	26,619,433
41,994,843	*Impr. pe ofec. publice 13,984,700	11,949,854	11,995,354
17,696,577	„ in et-cor. 12,634,733	17,367,577	17,367,577
4,227,621	Efectele Capital. Social	4,157,321	4,157,321
6,071,631	Efectele fondului de rezervă	6,292,230	6,302,290
780,497	Efect. fond. de amort. mob. și mat.	820,572	835,572
835,592	Imobile	879,280	895,865
113,645,245	Mobilier și Mașini de Imprimerie	109,120,247	108,510,097
27,168,471	Chebeluile de Administrațiune	32,473,905	35,920,356
52,073,475	Depozite libere	77,731,071	79,033,613
666,037,654	Conturi de valori	698,928,191	698,366,143
	Conturi curente		
	Pasiv:		
12,000,000	Capital	12,000,000	12,000,000
30,763,062	Fond de rezervă	32,778,965	32,778,965
4,614,728	Fond amort. imob. mob. și mașini	4,917,876	4,917,876
467,093,710	Bilete de Bancă în circulațiune	474,351,410	470,114,130
2,446,952	Profit și pierdere	3,035,011	3,035,011
1,930,874	Dobânzi și beneficii diverse	2,925,712	3,129,063
113,645,245	Depozite de retras.	109,120,247	108,510,097
83,543,083	Conturi diverse. Sald.	59,798,970	57,881,001
666,037,654	Scout 5% = Dobânda 5%	698,928,191	692,366,143

Se capătă cu preț și condiții convenabile, pe lângă plătire și în rate, masini de cusut, fabricat de raugul prin, mobile de lemn și fer, tablouri, oglinzi, ciorornice de părete și bozunar, tacâmuri de argint de china, garnituri de salon, saltele de divan, pânzături de tot felul, covoare, plapome, rochi, haine de bărbați și băeți și după măsură. Mare asortiment în stindarde naționale.

Szóllósy Zs.
Brașov, strada Porții 69.

Vă înapoem

până la sfârșitul lunii curente suma de care ați cumpărat în 21 Nov. st. n. luna trecută inapoiad cuponul de casă.

Cu stimă
Lang & Theil
Droguerie, parfumerie și articolii de fotografie.
BRAȘOV, Târgul grâului 8.

Atelier Fotografic H. Gust

BRAȘOV, Târgul Grâului 8.

Excelent!

Alină dureri, opre-te inflamații, efect antiseptic. — **Alina**

„Prager Haus-salbe“
numita, s'a dovedit de 40 ani, ca cel mai bun pansament. Apără ranele, potolește inflamațiile și durerile, are efect răcoritor și promovează vindecarea.

Trimitere postală zilnic.
1 borcan 70 b. Primum 3 cor. 16 b. se trimite 4 borcane, cu 7 cor., 10 borcane franco la toate stațiile monarhiei austr.-ung.

Ambalajul are marca registrată.
Depozit principal: **B. FRAGNER**
Liferant de curie c. S. r. „farmacia la Vulturul negru“
Prag, Kleinseite, Ecke der Nerudagasse 203.
Depou în farmaciile din Austr.-Ung.

SFAT ȘI AJUTOR!

pentru cei ce sufer de Indigestiuni, acreală de gât, constipație, dureri de stomac, împreunate cu sfârșile să folosescă

BRADY

Picături de stomac așa numite **MARIAZELL**.

Nu cumpărați imitații și falsificări de picături veritabile sunt cu marca de alăturare, subscrise **C. BRADY**, și pachetate în hârtie roșie.

Se capătă în farmacia, cu prețul de 90 bani și 1 K 60 bani. 6 sticle cu 5 Cor. 40 bani 3 sticle duple cu 4 Cor. 80 bani trimițe franca producătorul

C. BRADY, farmacia „König von Ungarn“
Wien. 1 Fleischmarkt 2 Depot 5.

Reisz Miksa, Fabrică de mobile

Békéscsaba, Nagyvárad, Brașov, Strada Vamei 32. Telefon 513.

Mobile de calitate superioară de tâmplărie și tapețate. — Cu prețuri convenabile pe lângă garanție. Aranjament complet de locuințe. Planuri industriale artistice. Contoar de desemn. Planuri gratuite.